

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту наказу Міністерства фінансів України
«Про внесення змін до Порядку безперервного
професійного навчання аудиторів»

I. Визначення проблеми

Відповідно до частини шістнадцятої статті 19 Закону України від 21.12.2017 № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі – Закон) аудитор повинен дотримуватися вимог щодо безперервного професійного навчання.

Верховною Радою України прийнято Закон України від 20.09.2022 № 2597-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні», яким внесено зміни до Закону, зокрема в частині удосконалення норм щодо вимог проходження безперервного професійного навчання аудиторів.

Згідно з частиною сімнадцятою статті 19 Закону Порядок безперервного професійного навчання аудиторів затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

Відповідно до частини вісімнадцятої статті 19 Закону освітні заходи можуть проводити:

1) юридичні особи, які відповідають вимогам, встановленим комісією з атестації;

2) аудиторські фірми, що розробили власні програми безперервного професійного навчання, які визнані професійними організаціями – членами Міжнародної федерації бухгалтерів;

3) професійні організації аудиторів та бухгалтерів.

З метою здійснення проходження безперервного професійного навчання аудиторами належним чином розроблено проєкт наказу Міністерства фінансів України «Про внесення змін до Порядку безперервного професійного навчання аудиторів» (далі – проєкт наказу).

Проєктом наказу запропоновано удосконалити Порядок безперервного професійного навчання аудиторів, передбачивши, зокрема:

уточнення обсягу та тривалості проходження безперервного професійного навчання аудитора для зарахування аудитору як участі у відповідних заходах;

запровадження переліку юридичних осіб, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, та професійних організацій аудиторів та бухгалтерів, які можуть проводити освітні заходи, а також встановлення вимоги щодо розробки та опублікування цими особами річних планів освітніх заходів у межах календарного року, оскільки, якщо освітній захід не включено до річного плану освітніх заходів, навчання за ним не вважається проходженням безперервного професійного навчання аудиторів;

встановлення вимог до юридичних осіб, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, та професійних організацій аудиторів та бухгалтерів, включених до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, щодо інформування Інспекції із забезпечення якості Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю про результати проведення освітнього заходу протягом 10 робочих днів з дня його завершення, оскільки у разі неподання (несвоєчасного подання) вказаної інформації участь у такому освітньому заході не зараховуватиметься аудитору у його безперервне професійне навчання;

запровадження обов'язкового подання аудиторами щорічно до 01 липня року, наступного за звітним календарним роком, через електронний кабінет інформації про проходження безперервного професійного навчання разом з відповідними підтверджуючими документами, яка підлягає автоматичному внесенню до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності.

Для цілей визначення регуляторного впливу проєкту наказу використано дані Переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи відповідно до Порядку безперервного навчання аудиторів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 06.07.2020 № 400, опублікованого на сайті Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (https://www.apob.org.ua/?page_id=209), згідно з яким 34 суб'єкти господарювання можуть проводити освітні заходи (станом на 01.05.2023).

Невиконання норм Закону в частині внесення змін до Порядку безперервного професійного навчання аудиторів призведе до неможливості виконання аудиторами вимог щодо безперервного професійного навчання аудиторів та до погіршення якості надання аудиторських послуг, що, як наслідок, негативно вплине на імідж держави у сфері регулювання аудиторської діяльності. Також це може погіршити якість надання аудиторських послуг та негативно вплинути на добру репутацію аудиторських фірм, які мають забезпечувати, у тому числі безперервне професійне навчання своїх співробітників.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
У тому числі суб'єкти малого підприємництва*	+	-

Врегулювання зазначеного питання не може бути здійснено за допомогою: ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

чинних регуляторних актів, оскільки Порядок безперервного навчання аудиторів, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 06.07.2020

№ 400, не містить норм, передбачених Законом.

II. Цілі державного регулювання

Ціллю державного регулювання є:

встановлення єдиних вимог до осіб, які можуть проводити освітні заходи, в рамках дотримання аудиторями вимог Закону щодо обов'язкового безперервного професійного навчання;

приведення власних нормативно-правових актів у відповідність із Законом України від 20.09.2022 № 2597-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні».

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишити без змін
Альтернатива 2	Затвердити Зміни до Порядку безперервного професійного навчання аудиторів

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні, оскільки збереження існуючого стану не забезпечить досягнення цілей державного регулювання і не забезпечить вирішення проблеми	Невиконання норм Закону в частині встановлення Порядку безперервного професійного навчання аудиторів призведе до неможливості виконання аудиторями вимог щодо безперервного професійного навчання аудиторів та до погіршення якості надання аудиторських послуг, що, як наслідок, негативно вплине на імідж держави у сфері регулювання аудиторської діяльності
Альтернатива 2	Наявні, оскільки затвердження змін до Порядку безперервного професійного навчання аудиторів забезпечить реалізацію норм Закону, досягнення цілей державного регулювання та сприятиме підвищенню якості аудиторських послуг та розвитку аудиторської діяльності в Україні	Відсутні, оскільки розробка, погодження та прийняття регуляторного акта здійснюється посадовими особами відповідних державних органів у межах їхньої компетенції, що не потребує додаткових витрат бюджету на додаткову оплату праці відповідних спеціалістів

Проект наказу не розповсюджується на сферу інтересів громадян

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	0	27	7	0	34
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0 %	79%	21%	0%	100 %

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Відсутність єдиних вимог до осіб, які можуть проводити освітні заходи, в рамках дотримання аудиторами вимог Закону щодо обов'язкового безперервного професійного навчання унеможливило забезпечення рівного доступу всіх суб'єктів господарювання до процесу навчання аудиторів в Україні
Альтернатива 2	Дотримання вимог щодо безперервного професійного навчання аудиторів сприятиме формуванню потенціалу висококваліфікованих кадрів (аудиторів), що забезпечить підвищення якості аудиторських послуг та відповідно підвищення конкурентоспроможності на ринку аудиторських послуг	Відсутні

Витрати на одного суб'єкта господарювання, які виникають внаслідок дії регуляторного акта¹

	Найменування статті прямих витрат	Розмір витрат на 1 суб'єкта господарювання в рік	Витрати за 3 роки ²
1	Підготовка програми освітніх заходів (в середньому – 42 дні x 8 x 40,46 грн ³)	13 594,56 грн	27 189,12 грн
2	Витрати на оборотні активи (папір, конверт, марку ⁴ (100,00+5,00+41,00), грн	146,00 грн	292,00 грн
3	Оформлення одного рекомендованого листа по Україні, грн	11,00 грн	22,00 грн
4	Підготовка листа-звернення (в середньому - 1 година x 40,46 грн)	40,46 грн	80,92 грн
5	Відправлення листа – звернення (в середньому - 0,5 години x 40,46 грн)	20,23 грн	40,46 грн
6	РАЗОМ (сума рядків: 1+2+3+4+5), грн	13 812,25 грн	27 624,64 грн
7	Кількість суб'єктів господарювання, на яких буде поширено регулювання, одиниць	34	50

8	Сумарні витрати суб'єктів господарювання, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 6 x рядок 7), грн	469 616,50 грн	1 381 232,00 грн
---	--	----------------	------------------

¹ Дія проекту наказу однаково впливає на всіх суб'єктів господарювання незалежно від форми власності та рівня доходів.

² Суб'єкти господарювання, що проводять освітні заходи через кожні три роки за два місяці до сплину трирічного строку, подають оновлені розроблені освітні програми.

³ Мінімальна погодинна заробітна плата в Україні станом на 01.01.2023.

⁴ З 01.01.2023 вартість пересилання на відправку кореспонденції вагою понад 50 до 250 грам становить 18,00 грн та вартість поштової марки становить 23,00 гривні.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, грн
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта	X
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта	469 616,50 грн

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Не дозволяє досягнути поставлених цілей державного регулювання, оскільки не забезпечується виконання вимог Закону в частині безперервного професійного навчання аудиторів при провадженні аудиторської діяльності в Україні, що зі свого боку унеможливить здійснення безперервного професійного навчання та призведе до погіршення якості аудиторських послуг
Альтернатива 2	4	Дозволяє досягнути поставлених цілей та реалізувати норми Закону, що зі свого боку забезпечить контроль за проходженням аудиторів безперервного професійного навчання та формування потенціалу висококваліфікованих кадрів (аудиторів), що сприятиме підвищенню якості аудиторських послуг в Україні

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні	Невиконання норм Закону в частині встановлення Порядку безперервного професійного навчання аудиторів призведе до	Є найгіршою з альтернатив, оскільки не відповідає ні інтересам суб'єктів господарювання, ні інтересам держави.

		неможливості виконання аудиторами вимог щодо безперервного професійного навчання аудиторів та до погіршення якості надання аудиторських послуг і, як наслідок, негативно вплине на імідж держави у сфері регулювання аудиторської діяльності, а також на добру репутацію аудиторських фірм, які мають забезпечувати, у тому числі безперервне професійне навчання своїх співробітників	Будь-які вигоди відсутні
Альтернатива 2	Врегулює питання дотримання вимог щодо безперервного професійного навчання аудиторів, сприятиме формуванню потенціалу висококваліфікованих кадрів (аудиторів), що забезпечить підвищення якості аудиторських послуг та розвитку аудиторської діяльності в Україні, та відповідно підвищення конкурентоспроможності на ринку аудиторських послуг	Витрати держави відсутні, при цьому витрати осіб, які можуть проводити освітні заходи, пов'язані з проведенням безперервного професійного навчання, є незначними	Є найоптимальнішою серед запропонованих альтернатив, оскільки відповідає вимогам регуляторної політики і досягає цілей державного регулювання. Є вигідною як для суб'єктів господарювання, так і для держави

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта.

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття регуляторного акта та фактична реалізація його положень.

Прийняття регуляторного акта забезпечить встановлення єдиних вимог до суб'єктів господарювання, які проводитимуть освітні заходи, спрямовані на виконання норм Закону щодо проходження аудиторами безперервного професійного навчання.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію.

Для впровадження регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає. Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів. Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не передбачає додаткових фінансових витрат органів державної влади та громадян.

Матеріально-технічне та методичне забезпечення діяльності Комісії з атестації здійснюється Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Комісія є постійно діючим колегіальним органом і працює на громадських засадах, яка здійснює, у тому числі формування вимог до юридичних осіб, що можуть проводити безперервне професійне навчання аудиторів.

Отже, забезпечення процесу формування вимог до юридичних осіб, що можуть проводити безперервне професійне навчання аудиторів, Комісією з атестації не потребуватиме додаткових фінансових витрат з Державного бюджету України.

Оскільки питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків, здійснено розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва (Тест малого підприємництва (М-Тест) наведено у додатку).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії є необмеженим, оскільки Закон, на виконання вимог якого розроблено проєкт наказу, має необмежений термін дії.

Зважаючи на те, що регуляторний акт є актом, розробленим відповідно до норм Закону, у разі внесення змін до цього Закону регуляторний акт має бути приведений у відповідність з такими змінами.

Зміна терміну дії акта можлива в разі зміни правових актів, на виконанні вимог яких базується проєкт.

Термін набрання чинності регуляторним актом – з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта:

Розміру надходжень до державного та місцевих бюджетів, пов'язаних з дією акта, – не передбачено.

Дія регуляторного акта обов'язково поширюється на суб'єктів господарювання, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, на аудиторські фірми, що розробили власні програми безперервного професійного

навчання, визнані професійними організаціями – членами Міжнародної федерації бухгалтерів, та на професійні організації аудиторів та бухгалтерів.

Показниками результативності дії регуляторного акта є:

кількість суб'єктів господарювання, які пройшли акредитацію та включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи;

кількість суб'єктів господарювання, які не пройшли акредитацію;

кількість суб'єктів господарювання, що виключені з переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, як такі, що не відповідають вимогам, встановленим Порядком;

розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання щодо основних положень регуляторного акта – високий.

Проект акта розміщено на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України (<https://mof.gov.ua/>).

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись шляхом статистичного методу.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись з дня прийняття регуляторного акта.

Повторне відстеження буде здійснюватися через рік але не пізніше двох років з дня прийняття регуляторного акта.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

У разі виявлення нерегульованих та/або проблемних питань на підставі аналізу зауважень та пропозицій державних органів, суб'єктів господарювання ці питання буде врегульовано шляхом унесення відповідних змін до регуляторного акта.

Виконавцем заходів із відстеження результативності дії регуляторного акта є Міністерство фінансів України.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО

ТЕСТ
малого підприємництва (М-Тест)
до проєкту наказу Міністерства фінансів України
«Про внесення змін до Порядку безперервного
професійного навчання аудиторів»

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з 02 червня 2023 року по 02 липня 2023 року.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прями (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Онлайн-консультації	3	Обговорено основні положення проєкту наказу

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 7 одиниць, у тому числі малого підприємництва 7 одиниць та мікропідприємництва – 0 одиниць;

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив, – 21 відсоток.

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років (суб'єкти господарювання, що проводять освітні заходи через кожні три роки за два місяці до сплину

				трирічного строку, подають оновлені розроблені освітні програми)
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Підготовка програми освітніх заходів (в середньому – 42 дні x 8 x 40,46 грн ³)	13 594, 56 грн	-	27 189,12 грн
2	Витрати на оборотні активи (папір, конверт, марку ⁴) (100,00+5,00+41,00), грн	146,00 грн	-	292,00 грн
3	Оформлення одного рекомендованого листа по Україні, грн	11,00 грн	-	22,00 грн
4	Підготовка листа-звернення (в середньому - 1 година x 40,46 грн)	40,46 грн	-	80,92 грн
5	Відправлення листа – звернення (в середньому - 0,5 години x 40,46 грн)	20,23 грн	-	40,46 грн
6	РАЗОМ (сума рядків: 1+2+3+4+5), грн	13 812,25 грн	-	27 624,50 грн
7	Кількість суб'єктів господарювання, на яких буде поширено регулювання, одиниць		7	
8	Сумарні витрати суб'єктів господарювання, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 6x рядок 7), грн	96 685,75 грн	-	193 371,50 грн
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання 1 год. (час, який витрачається суб'єктом господарювання на пошук нормативно-правового акта в мережі Інтернет та ознайомлення з ним)x 40,46 грн = 40,46 грн	40,46 грн	-	40,46 грн
10	Процедури організації виконання вимог регулювання 0,25 год. (час, який витрачається на оформлення заяв за встановленою формою)x40,46 грн=10,12 грн	10,12 грн	-	20,24 грн
11	Процедури офіційного звітування 2 год. (час, який витрачається на подання інформації щодо проведених освітніх засобів через електронний кабінет)x40,46 грн=80,92 грн	80,92 грн	-	161,84 грн
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	-	-	-
13	Інші процедури (уточнити)	-	-	-
14	Разом, гривень (сума рядків 9 + 10 + 11 + 12 + 13)	131,5 грн	X	222,54 грн
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць		7	
16	Сумарно, гривень (рядок 14 x рядок 15)	920,5 грн	X	1 557,78 грн

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва відсутні.

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1	Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	96 685,75 грн	193 371,50 грн
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	920,5 грн	1 557,78 грн
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	97 606,25 грн	194 929,28 грн
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	0,00 грн	0,00 грн
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	97 606,25 грн	194 929,28 грн

5. Розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання

Не передбачається розроблення коригуючих заходів, оскільки нове регулювання спрямоване виключно на скасування недосконалих інструментів державного регулювання у сфері господарської діяльності або їх оптимізацію та відповідно зменшення фінансового навантаження на суб'єктів господарювання.